

Upprop för äldre kvinnors rätt till mammografi

Bakgrund

Tidig upptäckt av bröstcancer räddar liv. I dag drabbar var fjärde bröstcancer kvinnor över 75 år. Trots detta slutar vi kalla kvinnor till regelbunden mammografi när de fyllt 74 år.

Hos äldre kvinnor hittas bröstcancer oftare i ett senare skede vilket ger sämre prognos. Faktum är att dubbelt så många kvinnor över 75 år dör av sin bröstcancer, jämfört med kvinnor i åldersgruppen 60–74 år. Därför startar Bröstcancerförbundet ett upprop för äldre kvinnors rätt till tidig upptäckt.

Budskap

I dag dör äldre kvinnor för att deras bröstcancer upptäcks sent. Vi vill att Socialstyrelsen höjer åldersgränsen för mammografi. Äldre kvinnor har också rätt att leva!

Vi lever längre i dag. Trots det har äldre kvinnor inte rätt till regelbunden mammografi.

Äldre kvinnor har också rätt att leva! Därför vill vi slopa åldersgränsen för mammografi.

Stoppa ålderismen och ge äldre kvinnor rätt till mammografi.

Dubbelt så många kvinnor över 75 år dör i bröstcancer, jämfört kvinnor mellan 60–74 år. Det är dags att höja åldersgränsen för mammografi – det kommer rädda liv!

Frågor och svar

Varför kallas inte kvinnor till mammografi efter att de fyllt 74 år?

Socialstyrelsen beslutar vilka som kallas till mammografi. Eftersom det inte gjorts några studier på äldre och därför inte går att bevisa att bröstcancerscreening skulle minska dödligheten hos äldre rekommenderar Socialstyrelsen en övre åldersgräns på 74 år.

Bröstcancerförbundet arbetar för att Socialstyrelsen ska ändra sina rekommendationer så att kvinnor över 75 år fortsätter kallas till mammografi.

Varför bör den övre åldersgränsen för mammografi höjas, visst kallas kvinnor i Sverige redan längre upp i åldrarna än i andra länder?

Registerdata visar att var fjärde bröstcancer drabbar kvinnor över 75 år¹, och att dödligheten är mer än dubbelt så hög bland äldre kvinnor². Den främsta orsaken är att bröstcancer upptäcks i ett senare skede av sjukdomen. För att ge äldre kvinnor samma rätt till tidig upptäckt som yngre kvinnor vill vi att Socialstyrelsen beslutar att kvinnor över 75 fortsätter kallas till mammografi.

Är det inte allvarligare att få bröstcancer när man är yngre än äldre?

Prognosen blir sämre ju högre ålder en kvinna har när hon diagnosticeras med bröstcancer. Det är framför allt från 75 års ålder som sannolikheten att överleva sin bröstcancer längre än ett år minskar dramatiskt³.

Varför dör fler av bröstcancer efter 75 år än innan?

Den primära orsaken är att bröstcancertumörerna hittas senare och har nått ett mer avancerat stadium av sjukdomen.

Hur många bröstcancer upptäcks vid screening med mammografi?

Ungefär 65 procent av alla bröstcancertumörer hos kvinnor mellan 40 och 74 år upptäcks inom ramen för screening. Med åldern ökar träffsäkerheten vid mammografiundersökning eftersom bröstet blir mer lättundersökta med åldern. Det beror på att bröstets täthet minskar med åren.

Är det inte rimligt att dödligheten ökar ju äldre vi blir?

Nej, både möjligheterna att upptäcka och att behandla bröstcancer har blivit mycket bättre de senaste åren. Därför är det inte rimligt att dödligheten fortsatt är lika hög bland äldre samtidigt som överlevnaden ökar bland de kvinnor som kallas till bröstcancerscreening.

Riskerar man inte att oroa kvinnor i onödan?

Att vänta på besked från mammografiundersökning kan väcka oro. Men tidig upptäckt ger bättre prognos. Bland de kvinnor som regelbundet deltagit i screening har dödligheten nära halverats⁴.

---

¹ [NKBC \(incanet.se\)](http://incanet.se)

² Socialstyrelsens dödsorsaksregister

³ NORDCAN 2022

⁴ [Tidig upptäckt av bröstcancer - RCC \(cancercentrum.se\)](http://cancercentrum.se)